

Kurtág en Nono de toppers van de twintigste eeuw

Holland Festival

Toppers van de 20ste-eeuwse muziek, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. 21/6: Champ d'Action olv James Wood; 22/6: Peter Struyken (film), Nieuw Ensemble, Ensemble Contrechamps en solisten olv Jurjen; 23/6: Sacconi Quartet, Asko/Schönberg Ensemble en solisten olv Reinbert de Leeuw.

Topcomponisten uit de twintigste eeuw in drie concerten: dat is vragen om rigoureuze keuzes. Dus programmeerde het Holland Festival in het Amsterdamse Muziekgebouw geen Stravinsky, Stockhausen, Xenakis, Cage of Varèse. Om maar een paar andere toppers te noemen wier muziek naast die van Saariaho, Ligeti, Boulez, Holliker, Kurtág en Nono hadden kunnen klinken. In dat geval zou een festival van drie maanden nog te kort zijn om de vorige eeuw in al zijn veelkleurigheid te belichten.

Binnen de spannende staalkaart in drie concerten die het Holland Festival had samengesteld, was het concert met muziek van de Italiaan Luigi Nono de meest bijzondere keuze. Nono wordt in Nederland nog maar

zelden uitgevoerd en behalve zijn bekendere composities is er haast niets meer op cd verkrijgbaar. Het weerzien sloeg dan ook in als een bliksem in de voortreffelijke uitvoering van ensemble Champ d'Action.

De breekbare zangersklanken in 'Quando stanno morendo' ijl geplaatst door de vier zangeressen, de golvende pianoklanken van '...Sofferte onde serene...' door Yutaka Oya in eindeloze deining met de elektronica versmolten. De theatrale inbedding die Serge Verstockett en acteur Josse de Pauw hadden bedacht als verbinding, maakte van het concert een soort opéra fleuve, die zo uit de tijd van ontstaan van 'Quando stanno morendo' zelf had kunnen komen: elektrisch geladen woorden, rauwe elektronische klanken, akoestische uitroepstekens.

In hetzelfde concert speelde Garth Knox het zuchtende nachtelijke madrigaal voor altviool en elektronica 'Vent nocturne' van de Finse componiste Kaija Saariaho. De deuxième was in alle opzichten beter in balans.

Zoals het theater bij Nono vormde ook de gefilmde analogie van Peter

Struyken een geslaagde combinatie met 'Explosante-fixe' van Pierre Boulez. Conceptualist Struyken maakte een abstract vormenballet van vierkante vlakjes dat als een prachtige strenge confettiregen door het beeld danste, op de maat van Boulez. Als er een dvd van uit zou komen, zou ik de muziek heel zacht zetten en het beeld heel hard. In hetzelfde concert een krachtige uitvoering van het Violconcert van de vorige week overleden componist György Ligeti door de jonge violiste Jennifer Koh. Ligeti kreeg ook een in memoriam tijdens het concert dat vrijdag geheel aan zijn vriend en landgenoot György Kurtág was gewijd, onder leiding van Reinbert de Leeuw. Het piepjonge Engelse Sacconi Quartet klonk in Kurtágs '12 Microludes' als een grote belofte. Kurtág en zijn vrouw Márta sloten quatre mains af op een staande piano, met Bach en Kurtág, intiem, met hun rug naar het publiek toe. Elke noot volgezogen met herinneringen uit voorafgaande eeuwen.

Anthony Fiumara